

Skrivelse om att anmäla tunastiftelsen

Tunastiftelsen är en stiftelse som bedriver näringspliktig verksamhet genom att förvalta och hyra ut fastigheter. I slutet av 2021 tecknade stiftelsen ett tomträttsavtal med Stockholms stad om upplåtelse av fastigheten Lillsjönäs 2 i Stockholm.

Fastigheten är Q märkt och blåklassad, vilket innebär att den har ett mycket högt kulturhistoriskt värde och är särskilt skyddsvärd. I samband med upplåtelsen beställde exploateringskontoret en analys av stiftelsens ekonomiska ställning från en extern konsult. Analysen baserades på årsredovisningarna för 2018, 2019 och framför allt 2020, och konsulten bedömde sammanfattningsvis att stiftelsens förmåga att förvalta fastigheten är tveksam. Trots det har kontoret gått vidare och tecknat avtalet med stiftelsen. Analyserar man stiftelsens årsredovisningar så ser man att dessa uppvisar betydande kvalitetsbrister.

Årsredovisningen för 2022 saknas helt hos Länsstyrelsen, trots att stiftelsen är bokföringsskyldig och det som utmärker räkenskaperna mest är de kraftigt fluktuerande intäkterna, där nettoomsättningen varierar från cirka 2 miljoner kronor ett år till cirka 10 miljoner kronor ett annat år, utan en förklarande verksamhetsförändring. Samtidigt är kostnadsnivån anmärkningsvärt låg, särskilt med tanke på stiftelsens relativt omfattande fastighetsbestånd. Den enda väsentliga kostnadsposten utgörs av avskrivningar. Detta, i kombination med periodvis mycket höga intäkter, medför vinstmarginaler som vissa år uppgår till 65–75 procent — nivåer som är ovanliga och svårförklarliga i fastighetsförvaltande verksamhet. Stiftelsen redovisar inte heller någon skatt på årets resultat, trots att verksamheten bedrivs i näringsverksamhet och flera av åren visar betydande överskott. Avsaknaden av skatt kan tyda på felaktig hantering av skattskyldigheten och kan därmed ge anledning att misstänka skattebrott eller skatteundandragande.

I årsredovisningen för räkenskapsåret 2024 framgår dessutom att stiftelsen genomfört en mycket omfattande rättelse av fel. Rättelsen är dock utförd i strid med K2 regelverket. Stiftelsen har räknat om jämförelsesiffrorna för 2023, vilket enligt K2 punkt 2.12 inte är tillåtet. Enligt reglerna ska en rättelse endast påverka den ingående balansen i det aktuella året och inte föregående års siffror. Trots det har rättelsen inneburit att balansomslutningen i jämförelseåret minskat med cirka 30 miljoner kronor och att det egna kapitalet minskat med cirka 15 miljoner kronor. I noterna lämnas ingen tydlig information om vad rättelsen avser. I not 1 anges endast att en rättelse skett, utan någon beskrivning av dess art eller omfattning. I not 4, där förändringar i eget kapital ska framgå, redovisas inte heller någon upplysning om rättelsen, bortsett från en notering om att en skuld om cirka 2,5 miljoner kronor har korrigerats — något som inte alls förklarar differenser av denna storleksordning. Det är dessutom märkligt att balansposterna för 2024 års siffror är oförändrade, som om rättelsen aldrig genomförts. Balansomslutningen för räkenskapsåret 2024 uppgår till cirka 44 miljoner kronor, vilket ytterligare försvårar förståelsen av hur rättelsen faktiskt påverkat stiftelsens ställning.

Utifrån hur rättelsen redovisats framstår det som sannolikt att det rättade felet inte uppstod först 2023 eller 2024, utan att det kan ha förelegat redan 2020 eller tidigare. Detta innebär i så fall att stiftelsens ekonomiska ställning kan ha varit felaktigt återgiven vid tidpunkten då tomträttsavtalet med Stockholms stad tecknades i slutet av 2021. Hade korrekta årsredovisningar legat till grund för stadens bedömning är det sannolikt att avtalet inte hade ingåtts på de villkor som nu gäller, eller möjligen inte ingåtts alls. Det finns därför skäl att misstänka att avtalet med staden har ingåtts på felaktiga grunder, baserat på otillförlitlig och potentiellt missvisande ekonomisk rapportering från stiftelsens sida.

Det bör även påpekas att stiftelsen under flera räkenskapsår saknat en kvalificerad revisor, trots att detta krävs enligt stiftelselagen för näringsdrivande stiftelser. Under vissa år är årsredovisningarna dessutom undertecknade av en icke kvalificerad revisor, vilket strider mot lagstiftningen och innebär att revisionen saknar formell giltighet.

Detta, tillsammans med avsaknaden av inlämnade årsredovisningar och de kraftiga bristerna i de handlingar som faktiskt upprättats, innebär att insynen i stiftelsens verksamhet är kraftigt begränsad. Som nämndes ovan har Tunastiftelsen dessutom inte upprättat och offentliggjort årsredovisningen för räkenskapsåret 2022 hos Länsstyrelsen. Detta strider mot bokföringslagen som ålägger näringsdrivande stiftelser att upprätta och lämna in årsredovisningar inom föreskriven tid. Avsaknaden av offentliggjord årsredovisning innebär att stiftelsens ekonomiska ställning inte går att bedöma och utgör därmed ett åsidosättande av bokföringsplikten. I kombination med felaktigt upprättade årsredovisningar, avsaknaden av redovisad skatt, stora oförklarade balansförändringar och bristande revisionsförhållanden finns det starka skäl att misstänka att Tunastiftelsen eller dess företrädare kan ha gjort sig skyldiga till bokföringsbrott samt skattebrott eller annan ekonomisk brottslighet.

Vi vill därför fråga följande

1. Avser exploateringskontoret att utreda möjligheten att häva tomträttsavtalet med Tunastiftelsen med anledning av de redovisningsbrister som framkommit?
2. Bedömer kontoret att avtalet kan ha ingåtts på felaktiga eller vilseledande ekonomiska grunder?
3. Kommer kontoret att anmäla Tunastiftelsen till ekobrottsmyndigheten, skatteverket och länsstyrelsen med anledning av misstänkta överträdelser av bokföringslagen, stiftelselagen och skattelagstiftningen?
4. Har kontoret genomfört någon uppföljande kontroll av stiftelsens ekonomiska ställning efter 2020?
5. Bedömer kontoret att stiftelsen idag har tillräcklig ekonomisk förmåga för att förvalta en blåklassad byggnad?
- A6. Avser kontoret att beställa en oberoende ekonomisk granskning av stiftelsen med anledning av rättelserna och de stora balansförändringarna?
7. Vilka avtalsmässiga säkerheter eller åtgärder kan staden vidta om stiftelsen inte uppfyller sina skyldigheter?
8. Vilka rutiner avser kontoret att stärka för att förhindra att liknande situationer uppstår vid framtida tomträttsupplåtelse?

Gabriel Kroon (SD)

Anders Edin (SD)